

Κάλεσμα σε ανοιχτή συνέλευση

Αφορμή για αυτό το κάλεσμα αποτέλεσε η απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 6 το απόγευμα για τα σαββατοκύριακα, που ανακοινώθηκε από την κυβέρνηση στις 5-2, ως απάντηση στο διαφαινόμενο 3^ο κύμα της πανδημίας της covid 19. Η λύση στην διασπορά του ιού που σκέφτηκαν όλοι αυτοί οι ειδικοί και οι αρμόδιοι που σουλατσάρουν στα τηλεπαράθυρα, είναι να κλεινόμαστε στο σπίτι νωρίτερα, ενώ την ίδια στιγμή οι επιχειρήσεις και τα σχολεία θα λειτουργούν κανονικά. Με αυτήν την απόφαση η γελοιότητα της κρατικής διαχείρισης της πανδημίας έσπασε νέο ρεκόρ. Προφανώς κανείς δεν πιστεύει ότι ο ιός κολλάει ειδικά στις 18.00 – 21.00 τα σαββατοκύριακα. Το μέτρο αυτό έχει ξεκάθαρα πειθαρχικό και παραδειγματικό χαρακτήρα. Λειτουργεί κυρίως ως υπενθύμιση πώς οτιδήποτε δεν έχει να κάνει με την παραγωγή ή την κατανάλωση θεωρείται περιττό και θα πρέπει να περιοριστεί. Η παραπάνω κατεύθυνση της κρατικής διαχείρισης θέλουμε να αποτελέσει και το αντικείμενο της ανοιχτής συνέλευσης, πέρα και ανεξάρτητα από τα νέα μέτρα που ανακοινώνονται κάθε βδομάδα (το μέτρο απαγόρευσης κυκλοφορίας από τις 6 εφαρμόζεται πλέον και στον δήμο Κορδελιού- Εύοσμου).

Άλλωστε οι πρόσφατες εξαγγελίες έρχονται ως συνέχεια της στάσης που έχει κρατήσει το ελληνικό κράτος από την αρχή της πανδημίας. Εδώ και αρκετό καιρό έχει γίνει σαφές ότι, παρά την απειλή του ιού, το κράτος δεν είναι διατεθειμένο να κάνει πίσω από όσα κατάφερε να επιβάλει με την βία τα προηγούμενα χρόνια. Οι προνοιακές παροχές θα συνεχίσουν να συρρικνώνονται και η κοινωνική συνοχή θα περιφρουρείται με την αστυνομία. Το κράτος δεν πρόκειται να προσλάβει γιατρούς, να ενισχύσει το σύστημα υγείας, να βάλει λιγότερους μαθητές ανά τάξη, να προσλάβει εκπαιδευτικούς, να διαθέσει περισσότερα λεωφορεία, κλπ. Καθώς αποτραβιέται από τον προνοιακό του ρόλο, μας αφήνει να διαχειριστούμε ο,τι απομένει: την φτώχεια, τον φόβο και την ίδια την ασθένεια. «Βγάλτε τα πέρα μόνοι σας» μας λέει. «Κρατάτε αποστάσεις», «έχετε ατομική ευθύνη», «μείνετε σπίτι».

Είναι εύκολο λοιπόν, να εντοπίσει κανείς τις αντιφάσεις της κρατικής διαχείρισης και να ασκήσει κριτική. Το κράτος μας ζητάει να επωμιστούμε όλο και μεγαλύτερο βάρος, ενώ το ίδιο δεν κάνει τίποτα. Παρόλα αυτά, το πρόβλημα για εμάς παραμένει: ο ιός είναι ακόμα εδώ. Όπως πάντα, έτσι και τώρα, οι άνθρωποι καλούνται να αγωνιστούν μέσα στις ήδη δοσμένες συνθήκες και όχι σε κάποιο αφηρημένο πεδίο όπου η κριτική τους αποδομεί τα επιχειρήματα του κράτους. Αυτή είναι η αντίφαση όπως την βιώνουμε από την πλευρά μας. Από τη μια, καλούμαστε να πάρουμε τα μέτρα προστασίας που κρίνουμε συλλογικά πως μας αντιστοιχούν, προκειμένου να διαφυλάξουμε την υγεία μας και να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε. Από την άλλη, δεν μπορούμε να αρκεστούμε σε αυτό, να γίνουμε δηλαδή το περήφανο συμπλήρωμα του κράτους πρόνοιας. Δεν μπορούμε να περιορίσουμε τη δράση μας στην διαχείριση των προβλημάτων που προκύπτουν, χωρίς παράλληλα να επιτιθέμαστε στις αιτίες που τα δημιουργούν. Δεν μπορούμε, με άλλα λόγια, να βάζουμε πλάτη εμείς, για να γράφουν κάποιοι τα success stories τους. Για αυτό, επιθυμούμε να συναντηθούμε με όσους και όσες μοιραζόμαστε την ίδια τύχη, προκειμένου να μοιραστούμε τα προβλήματα μας και να παράγουμε μια ανταγωνιστική πολιτική.

Δεν είναι, όμως, εύκολο να βρει κανείς συνοδοιπόρους μέσα σε αυτήν την συνθήκη. Η ψυχρή υπολογιστική οπτική του κράτους εξαπλώνεται σαν πανούκλα στο κοινωνικό σώμα. «Τα κουκιά δεν βγαίνουν» μας λένε. «Πρέπει να σωθεί η οικονομία», «οι επιχειρήσεις έχουν γονατίσει», «δεν έχουμε άλλες επιλογές». Πολλοί είναι έτοιμοι να δεχθούν αδιαμαρτύρητα αυτήν την θλιβερή μεμφιμοιρία του πολιτικού προσωπικού, που λανσάρεται ως real politik προσέγγιση. Βέβαια, με μια ψύχραιμη ματιά, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι οι δικαιολογίες του κράτους είναι απλά μπουρδες. Η κυβέρνηση θα μπορούσε να ενισχύει το σύστημα υγείας αντί να αγοράζει ραφάλ, θα μπορούσε να αποζημιώνει τους εργαζόμενους αντί να προσλαμβάνει μπάτσους, κοκ. Δεν έχει σημασία να συνεχίσουμε την απαρίθμηση πιθανών εναλλακτικών. Δεν είμαστε λογιστές του κράτους, ούτε μας ενδιαφέρει να κάνουμε υποδείξεις ως προς την διαχείριση του

προϋπολογισμού. Είμαστε όμως αυτοί που παράγουν τον πλούτο αυτού του κόσμου και για αυτό τον διεκδικούμε, ασκώντας παράλληλα κριτική και στον τρόπο με τον οποίο παράγεται. Το πρόβλημα για εμάς δεν είναι η «κακοδιαχείριση», αλλά η υπαγωγή όλων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις ανάγκες της οικονομίας.

Η δημόσια συζήτηση που εκτυλίσσεται από την αρχή της πανδημίας γύρω από το τι συνιστά «βασική ανάγκη» και τι όχι, για το ποιες επιχειρήσεις πρέπει να μείνουν ανοιχτές και το ποιες να κλείσουν, υποβάλλει στον πληθυσμό την αίσθηση ότι τα πράγματα εδώ οργανώνονται στην βάση κάποιας αναγκαιότητας. Ποιανού την αναγκαιότητα όμως; Την δικιά μας ή της οικονομίας; Το κράτος έχει απαντήσει ήδη σε αυτό το ερώτημα και προσπαθεί με όλες του τις δυνάμεις να μας πείσει ότι η οικονομία ταυτίζεται με την ζωή.

Η ηθική της εργασίας που σφυρηλατείται εν μέσω πανδημίας, έχει εγκαταλείψει εδώ και καιρό τις υποσχέσεις του παρελθόντος για προκοπή και ανέλιξη. Αυτό που έχει απομείνει πλέον είναι σκέτος εκβιασμός. «Όποιος έχει δουλειά μπορεί και να επιβιώσει, οπότε θα πρέπει όλοι να την φυλάτε σαν κόρη οφθαλμού...», μας λένε. Σταδιακά διαμορφώνεται η φιγούρα αυτή που είναι συνεχώς stand by και περιμένει να ξημερώσει εκείνη η Δευτέρα που θα της πούνε «Γρήγορα! Βγες τώρα να δουλέψεις για 2 βδομάδες, σε χρειαζόμαστε! Μετά θα κλείσουμε ξανά...». Αυτή η εμπειρία εκτιμούμε ότι αποτυπώνεται στην συλλογική μνήμη και ως πιθανή προοπτική για το μέλλον, κρίνοντας και από το νέο εργασιακό νομοσχέδιο που ελαστικοποιεί ακόμα περισσότερο τις εργασιακές σχέσεις. Το περίφημο ακορντεόν σημαίνει ότι κάποιιοι θα μάθουν να γίνονται λάστιχο, κάποιιοι θα συνηθίσουν να ξεχυλώνονται στην δουλειά, τρέχοντας κάθε φορά πάνω - κάτω «όπου υπάρχει ανάγκη».

Θα ήταν όμως λάθος να ισχυριστούμε ότι η πανδημία επιδρά με μονοσήμαντο τρόπο στην αντίληψη των ανθρώπων για την εργασία. Το να δουλεύει κανείς δεν σημαίνει μόνο να βγάζει τα προς το ζην, αλλά και να εκτίθεται στον ιό. Αν μη τι άλλο, η περίοδος της covid δεν στερείται αντιφάσεων. Δίπλα, λοιπόν, σε όσους αναγκάζονται να ταυτίσουν το συμφέρον τους με την επιβίωση των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται, υπάρχουν και αυτοί που βλέπουν την εργασία ως πρόβλημα, παρά ως λύση. Είτε επειδή νιώθουν ευάλωτοι απέναντι στον ιό, είτε επειδή βγάζουν με το επίδομα περίπου να ίδια, είτε επειδή τα καταφέρνουν με το ταμείο ανεργίας, ιεραρχούν διαφορετικά τις προτεραιότητες τους, ζυγίζοντας κατά πόσο τελικά η εργασία τους «αξίζει τον κόπο». Μπροστά σε αυτήν την πραγματικότητα, το κράτος αναλαμβάνει δράση προκειμένου σταδιακά να περιορίσει την αντίρροπη τάση που δημιουργείται. Σκοπός του είναι να πάψει να υπάρχει περιθώριο για εναλλακτικές στρατηγικές επιβίωσης από την πλευρά των εργαζομένων. Θα πρέπει όλοι να προσδεθούν στην εργασία με όσο πιο εξαρτημένους όρους γίνεται. Δεν πρέπει να επιλέγουμε εμείς πότε θα εργαστούμε και πότε όχι, αλλά το κράτος και τα αφεντικά. Πολιορκητικός κριός αυτής της προσπάθειας γίνεται η εξάπλωση της ανταποδοτικότητας σε όλο και μεγαλύτερο φάσμα των προνοιακών παροχών. Οι «ωφελούμενοι» των κρατικών προγραμμάτων θα πρέπει να αποδεικνύουν συνεχώς ότι κοπιάζουν και να προσκομίζουν συνεχώς δικαιολογητικά, προκειμένου να δικαιούνται την μια ή την άλλη παροχή/επίδομα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι αλλαγές που έχουν εξαγγελθεί γύρω από το επίδομα ανεργίας (σύνδεση με τον τελευταίο μισθό, μικρότερη διάρκεια, προϋπόθεση ο άνεργος να αποδεικνύει ότι ψάχνει για δουλειά).

Συνοψίζοντας, το κράτος έχει καταφέρει να μας καθηλώσει στην ρουτίνα του σπίτι-δουλειά-σπίτι και το βράδυ ζητάει προσευχές για να πάνε όλα καλά. Ο,τι καθιστούσε την ζωή μας άξια να βιωθεί και μας επέτρεπε να επιστρέφουμε κάθε μέρα στους χώρους εργασίας έχει περικοπεί: από την πρόσβαση στην υγεία μέχρι τις συναντήσεις με τους φίλους μας και από τα εργατικά μας δικαιώματα μέχρι το δικαίωμα στην τεμπελιά. Η ανθρώπινη κινητικότητα πρέπει να ανακόπτεται, να επιτηρείται και να κατευθύνεται μόνο προς τους χώρους παραγωγής και κατανάλωσης.

Ευτυχώς για μας, το παραπάνω σχέδιο είναι «καταδικασμένο» να μένει συνεχώς ανολοκλήρωτο. Η ανθρώπινη κινητικότητα θα βρίσκεται πάντα ένα βήμα μπροστά από τις απαγορεύσεις, διαφεύγοντας συνεχώς του ολοκληρωτικού ελέγχου. Όσο και αν ο καπιταλισμός προσπαθεί να τρυπώσει σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας μας, προκειμένου να μετατρέψει τις σχέσεις μεταξύ ανθρώπων σε εμπορεύματα, πάντα θα προσκρούει στην υποκειμενικότητα που αρνείται να αντικειμενοποιηθεί. Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να εφευρίσκουν τρόπους να αντιστέκονται, είτε σπασμωδικά και εξατομικευμένα, είτε οργανωμένα και συλλογικά. Μπορεί το κράτος και τα αφεντικά να σχεδιάζουν συνεχώς το μέλλον, να κάνουν προβλέψεις και να ζητάνε εγγυήσεις για τα πάντα, αλλά η ιστορία δεν θα ταυτιστεί ποτέ με τους «αντικειμενικούς νόμους της καπιταλιστικής ανάπτυξης». Θα συνεχίσει να κινείται από την ταξική πάλη, όντας η ιστορία τόσο της επιβολής, όσο και της αντίστασης σε αυτήν. Το κράτος μπορεί να θέλει να εμφανιστεί ως παντοδύναμο και σίγουρο για τις επιλογές του, αλλά οι κινήσεις του είναι σηματοδεδιαικέν από την αβεβαιότητα από άκρη σε άκρη. Οι χιλιάδες προσλήψεις αστυνομικών, οι νέες τεχνικές επιτήρησης και η αυστηροποίηση του νομικού πλαισίου, δεν μαρτυρούν μόνο την αποφασιστικότητα του, αλλά και τον φόβο του απέναντι στην συσσωρευμένη κοινωνική δυσαρέσκεια. Η νέα κανονικότητα που προσπαθεί να επιβάλει είναι πιο εύθραυστη απ' όση διαφημίζεται.

Όσοι και όσες αναζητούμε συλλογικές λύσεις στα προβλήματά μας, δεν έχουμε πει την τελευταία λέξη. Άνεργοι και ανασφάλιστοι, εργαζόμενοι «μαύρα» σε μπεημπησιτινγκ και ιδιαίτερα, μετανάστες χωρίς χαρτιά και «κομπάρσοι» της πολιτιστικής βιομηχανίας, έγκλειστοι σε σχολικές αίθουσες και έγκλειστοι σε καμπ μεταναστών στριφογυρνάμε για καιρό στην δίνη της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης ώστε το νόημα ενός «κανονικού ρόλου», μιας «κανονικής δουλειάς» και μιας «κανονικής ζωής» να έχει ξεθωριάσει. Θα φέρουμε τις ανάγκες μας στην επιφάνεια, μέρα με την μέρα, μέχρι να γίνουν τσουνάμι και να πνίξουν αυτήν την πόλη.

ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ Η ΖΩΗ.